

Norm: Keurmerk ZZP Bemiddeling

ZZP **LID**
NBBU
INTERMEDIAIR

INHOUD

Inleiding	2
Doel keurmerk	2
De dienstverlening bemiddeling	2
Normvragen	3
Termen en definities	4
Normvragen bemiddelen ZZP	5
De onderneming voldoet aan wet- en regelgeving m.b.t. zijn administratie (A)	5
Onderzoeksmethodiek.....	8
Algemeen.....	8
Beoordeling van de eisen gesteld aan de identificatie van de onderneming	8
Beoordeling van de eisen aan de administraties van de onderneming	8
Financiële administratie	8
Beoordeling van de eisen met betrekking tot bemiddeling.....	9
Beslisboom (Reguliere hercontrole)	10
Bijlage 1	11
Risicoanalyse.....	11
Bijlage 2	13
Checklist ten behoeve van de risicoanalyse	13
Bijlage 3.....	14
Omvang steekproef	15
Bijlage 4	17
Trekkingsmethodiek	17

NBBU KEURMERK: ZZP-BEMIDDELING

INLEIDING

De wet Deregulering Beoordeling Arbeidsrelaties (hierna: Wet DBA) is per 1 mei 2016 ingevoerd, waarmee de vrijwarende werking van de VAR is verdwenen. Het gaat daarbij om vrijwaring van het risico dat de Belastingdienst achteraf oordeelt dat er sprake is van een (fictieve) dienstbetrekking tussen de opdrachtgever en de zelfstandige, waardoor met terugwerkende kracht loonheffingen afgedragen dienen te worden.

De Belastingdienst beoordeelt overeenkomsten vooraf op het 'werken buiten dienstbetrekking'. De Staatsecretaris van Financiën heeft Commissie Boot de opdracht geven om onderzoek te verrichten naar de juistheid van door de Belastingdienst beoordeelde modelovereenkomsten. Op basis van de bevindingen en aanbevelingen van de Commissie Boot heeft de Staatsecretaris besloten de implementatietermijn voor de volledige invoering van de Wet DBA te verlengen tot in ieder geval 1 januari 2018. De handhaving vanuit de Belastingdienst is tot die datum opgeschort. Dit betekent dat zzp'ers en opdrachtgevers tot die tijd en over die periode geen boete of naheffing krijgen, met uitzondering van de groep evident kwaadwillenden.

DOEL KEURMERK

Naast de ontwikkeling van de wet- en regelgeving rondom zelfstandigen bleek in de markt behoefte aan een keurmerk voor de dienstverlening bemiddeling. Bij veel partijen bestaat er onduidelijkheid over de rol van de zzp-intermediair. De NBBU heeft daarom het initiatief genomen om voor deze dienstverlening normvragen te formuleren. De certificering geeft de opdrachtgever de zekerheid dat de dienstverlening van de bemiddelaar ook feitelijk bemiddeling is. De bemiddelaar kan hiermee voorts aantonen dat op een juiste en betrouwbare wijze wordt gewerkt, zowel jegens de opdrachtgever alsmede jegens de zelfstandige.

DE DIENSTVERLENING BEMIDDELING

Bij bemiddeling gaat de zzp'er de overeenkomst van opdracht of aanneming van werk aan met de opdrachtgever. De zelfstandige verplicht zich tot de opdrachtgever tot het verrichten van de werkzaamheden die leiden tot een bepaald resultaat. De opdrachtgever verplicht zich de zelfstandige hiervoor te betalen. In zijn rol van bemiddelaar brengt de zzp-intermediair de juiste partijen bij elkaar. Daarnaast kan hij partijen adviseren over hoe zij hun arbeidsrelatie op een juiste manier inrichten. De bemiddelaar kan ook administratieve zaken faciliteren door bijvoorbeeld de facturatie en bijbehorend debiteurenbeheer van de zelfstandige te verzorgen of een regelmatige uitbetaling conform de afgesproken betalingstermijnen voor hem te organiseren. De inspecteur beoordeelt, afhankelijk van de aangeboden dienstverlening, welke normen van toepassing zijn.

Middels de certificering weten opdrachtgevers en zzp'ers dat ze kiezen voor bemiddelaars die hun dienstverlening goed hebben ingeregeld en ook bereid zijn daarover transparantie te bieden.

NORMVRAGEN

Conformiteit met de norm wordt getoetst door een inspectie-instelling. De inspectie-instelling richt zich tijdens een conformiteitsbeoordeling op de hieronder genoemde aspecten.

Deel A: De onderneming voldoet aan wet – en regelgeving m.b.t. zijn administratie.

Deel B: De onderneming voldoet aan de eisen met betrekking tot de dienstverlening.

De inspectie-instelling legt zijn bevindingen vast in een inspectierapport dat aan de onderneming wordt uitgebracht.

TERMEN EN DEFINITIES

Inspecteur

Medewerker van een inspectie-instelling die de conformiteit met de norm toetst.

Inspectierapport

Rapport waarin de inspectie-instelling gemotiveerd haar bevindingen van een inspectie weergeeft.

Bemiddelen

Het bijeenbrengen van partijen -en/of hen faciliteren in de opdrachtverstrekking op onder andere administratief en juridisch gebied- die met elkaar een overeenkomst van opdracht of aanneming van werk aangaan en daartoe met de bemiddelaar een overeenkomst van bemiddeling zijn aangegaan.

Loonbelastingplicht

Afdrachtsverplichting voortvloeiend uit de Wet op de loonbelasting 1964.

Loonheffingen

Door de werkgever verplicht in te houden heffingen op het loon.

Modelovereenkomst

Door de Belastingdienst vooraf beoordeelde overeenkomsten van opdracht.

Non-conformiteit

Het niet voldoen aan een gespecificeerde eis uit de norm.

Onderneming

De geauditeerde onderneming.

Opdrachtgever

De partij die de overeenkomst van opdracht of aannemen van werk aangaat met de zelfstandige.

Overeenkomst aanneming van werk

De overeenkomst waarbij de ene partij, de aannemer, zich jegens de andere partij, de opdrachtgever, verbindt om buiten dienstbetrekking een werk van stoffelijke aard tot stand te brengen en op te leveren, tegen een door de opdrachtgever te betalen prijs in geld.

Overeenkomst van opdracht

De overeenkomst van opdracht is de overeenkomst waarbij de ene partij, de opdrachtnemer, zich jegens de andere partij, de opdrachtgever, verbindt anders dan op grond van een arbeidsovereenkomst werkzaamheden te verrichten die in iets anders bestaan dan het tot stand brengen van een werk van stoffelijke aard, het bewaren van zaken, het uitvoeren van werken of het vervoeren of doen vervoeren van personen of zaken.

Zelfstandige zonder personeel (zelfstandige)

Natuurlijk persoon die krachtens overeenkomst van opdracht of aanneming van werk voor eigen rekening en risico zijn arbeid aanbiedt in een eigen bedrijf of praktijk, of in een zelfstandig uitgeoefend beroep en die daarbij geen personeel in dienst heeft.

NORMVRAGEN BEMIDDELEN ZZP

DE ONDERNEMING VOLDOET AAN WET- EN REGELGEVING M.B.T. ZIJN ADMINISTRATIE (A)

1. Eisen aan de identificatie van de onderneming:

De onderneming moet aantonen dat:

- 1.1 Zij een juridische entiteit is door het overleggen van een uittreksel uit het Handelsregister bij de Kamer van Koophandel;
- 1.2 De doelomschrijving in het Handelsregister bij de Kamer van Koophandel gericht is op bemiddelen van zelfstandigen;
- 1.3 De feitelijke activiteiten van de onderneming in overeenstemming zijn met de gegevens en doelomschrijving op het uittreksel uit het Handelsregister bij de Kamer van Koophandel;
- 1.4 Zij een identificeerbare entiteit is via het registratienummer voor de omzetbelastingnummer Belastingdienst.

De onderneming moet voorts:

- 1.5 Inzicht geven in de concernverhoudingen;
- 1.6 Indien de met de opdrachtgever aangegane dienstverlening wordt uitbesteed aan derden, hier inzicht in geven;
- 1.7 Kenbaar maken wie statutair de natuurlijke dan wel publieke bestuurder(s) is (zijn) van de onderneming;
- 1.8 Wijzigingen in de juridische naamgeving en eigendomsverhoudingen waaronder overnames melden bij de inspectie-instelling.

2. Eisen aan de administratie, algemeen:

- 2.1 De onderneming moet aantonen dat voor alle eisen aan de administratie procedures zijn vastgesteld (kunnen schriftelijk zijn vastgelegd, geautomatiseerd zijn ingevoerd of mondeling zijn overeengekomen) zijn ingevoerd en worden onderhouden;
- 2.3 Genoemde procedures moeten door de onderneming, inclusief de frontoffices (deel van de onderneming) waar contacten met zelfstandigen en klanten worden onderhouden, worden nageleefd;
- 2.4 Na afloop van het kalenderjaar moet de onderneming de financiële administratie zeven jaar bewaren;
- 2.5 De onderneming moet transacties juist, volledig en tijdig verwerken, maximaal binnen drie maanden en waarborgt dat ongebruikelijke transacties volledig zijn te verklaren.

3. Eisen aan de financiële administratie/ het voeren van een adequate omzetbelasting:

De onderneming waarborgt dat:

- 3.1 De factuur minimaal voldoet aan de eisen die de Wet op de omzetbelasting 1968 stelt;
- 3.2 De aangifte omzetbelasting volgens de wet- en regelgeving gebeurt;
- 3.3 De verwerking van de verkoopfacturen tijdig in de administratie (omzetbelasting) gebeurt;
- 3.4 De aangiften omzetbelasting aansluiten op de verplichtingen uit de financiële administratie;
- 3.5 De aangiften en afdracht van de omzetbelasting tijdig en volledig gebeuren;
- 3.6 De onderneming maakt inzichtelijk welke omzet betrekking heeft op zzp-bemiddeling.

Indien de onderneming SNA gecertificeerd is voor NEN 4400-1 kan norm onderdeel A overgeslagen worden, met uitzondering van de normpunten 1.2, 1.6 en 3.6. Het laatste SNA inspectierapport dient overlegd te worden.

4. De onderneming voldoet aan de eisen met betrekking tot bemiddeling (B):

De onderneming waarborgt dat:

- 4.1 De zelfstandige als zelfstandige of directeur-aandeelhouder staat ingeschreven bij de Nederlandse Kamer van Koophandel en een BTW- nummer heeft;
- 4.2 De zelfstandige gerechtigd is tot het verrichten van arbeid als zelfstandige in Nederland;
- 4.3 De onderneming en de zelfstandige de overeenkomst tot bemiddeling schriftelijk zijn aangegaan;
- 4.4 Een kopie van de bemiddelingsovereenkomst tot zeven jaar na afloop van het kalenderjaar waarin de zelfstandige werkzaam is geweest, wordt bewaard;
- 4.5 Er een vergoeding wordt ontvangen voor het in contact brengen van de Zelfstandige en diens opdrachtgever en/of facilitaire diensten. Deze laatste dienen gespecificeerd te zijn (indien de vergoeding ontbreekt staat de zakelijkheid van de transactie ter discussie. Er dient dan een opmerking gemaakt te worden, waarin tevens staat omschreven hoe de onderneming vergoed wordt door zijn dienstverlening).
- 4.6 Er gebruik wordt gemaakt van een door de Belastingdienst beoordeelde overeenkomst tot bemiddeling;

Indien er geen gebruik wordt gemaakt van een beoordeelde overeenkomst maakt de onderneming:

- 4.6.1 Kenbaar waar hij afwijkt van een beoordeelde overeenkomst (niet mogelijk op fiscaal relevante passages) en;
- 4.6.2 Oordeelt de inspecteur of de afwijking geen contradictie bevat met de fiscaal relevante passages.
- 4.7 Indien de onderneming de facturatie verzorgt, dit op naam en voor rekening van de zelfstandige gebeurt (ongeacht of de geldstroom via de onderneming loopt);
- 4.8 Indien de onderneming het debiteurenbeheer verzorgt, dit op naam van de Zelfstandige gebeurt;
- 4.9 Indien de onderneming de voorfinanciering verzorgt (*ongeacht of hij dit zelf verzorgt of bij een derde onderbrengt*), blijft het uiteindelijke risico van niet-betaling bij de zelfstandige liggen;
- 4.10 Indien de onderneming de schriftelijk vastlegging en afhandeling van de overeenkomst van opdracht/aanneming van werk verzorgt tussen zelfstandige en opdrachtgever, er gebruik wordt gemaakt van een door de Belastingdienst beoordeelde modelovereenkomst.

Indien er geen gebruik wordt gemaakt van een beoordeelde overeenkomst maakt de onderneming:

- 4.10.1 kenbaar waar hij afwijkt van een beoordeelde overeenkomst (niet mogelijk op fiscaal relevante passages), en;
- 4.10.2 oordeelt de inspecteur of de afwijking geen contradictie bevat met de fiscaal relevante passages.
- 4.11 Indien de betaling van de facturen van de zelfstandige via de onderneming loopt, ordt voldaan aan de afgesproken betalingstermijnen jegens de zelfstandige;
- 4.12 De opdrachtgever wordt transparantie geboden in het dossier van de zelfstandige doordat:
  - 4.12.1 In de overeenkomst met de opdrachtgever is vastgelegd dat op verzoek van opdrachtgever inzage wordt geboden in de voor hem relevante gegevens/documenten;

4.12.2 Er een procedure is vastgelegd hoe de inzage georganiseerd is en deze procedure (kan schriftelijk zijn vastgelegd, geautomatiseerd zijn ingevoerd of mondeling zijn overeengekomen) wordt ook gevolgd.

ONDERZOEKSMETHODIEK

ALGEMEEN

De inspectie bestaat uit de volgende onderdelen:

- Beoordeling van de eisen gesteld aan de identificatie van de onderneming;
- Beoordelen van de eisen aan de financiële administratie van de onderneming met gerichte aandacht voor specifieke situaties;
- Beoordeling van de eisen met betrekking tot de dienstverlening bemiddeling.

In de volgende paragrafen wordt de onderzoeksmethodiek voor deze onderdelen nader omschreven.

BEOORDELING VAN DE EISEN GESTELD AAN DE IDENTIFICATIE VAN DE ONDERNEMING

- De inspectie-instelling stelt vast of de onderneming voldoet aan de gestelde eisen aan de identificatie van de onderneming.
- De inspectie-instelling stelt bij elke inspectie op basis van een inschrijving in het Handelsregister bij de Kamer van Koophandel dat niet ouder is dan drie maanden, vast of de gegevens van de onderneming overeenkomen met de werkelijkheid.
- Vaststelling wie de statutair natuurlijke bestuurder(s) is (zijn) van de onderneming vindt plaats door het raadplegen van het uittreksel uit het Handelsregister van de Kamer van Koophandel en indien nodig oprichtingsakten of vergelijkbare documenten.
- De onderneming geeft inzicht in de concernverhoudingen middels een aangeleverde organigram. Indien deze niet aanwezig is maakt de inspecteur dit inzichtelijk.
- Vaststelling dat de onderneming aangiftes doet op het door de Belastingdienst afgegeven fiscale nummer voor de omzetbelasting.

BEOORDELING VAN DE EISEN AAN DE ADMINISTRATIES VAN DE ONDERNEMING

De eisen aan de financiële administratie zijn beschreven in deze norm. Om vast te kunnen stellen of de onderneming aan deze eisen voldoet, moet de inspectie-instelling:

- Beoordelen of er procedures voor administratieve processen zijn vastgesteld, zijn ingevoerd en onderhouden.

FINANCIËLE ADMINISTRATIE

Voor de beoordeling van de eisen aan de financiële administratie moet de volgende werkwijze worden gevolgd.

- Bepaal aan de hand van de a-select geselecteerde verkoopfacturen volgens een bepaalde steekproefomvang aan de hand van de uitkomst van de risicoanalyse voor de financiële administratie of wordt voldaan aan de factuurverplichtingen krachtens de Wet op de omzetbelasting 1968.

Daarbij moet voor de volgende eisen een specifieke werkwijze worden gevolgd:

- Vaststellen of de aangiften omzetbelasting volgens wet- en regelgeving zijn aangegeven en daarbij aansluit op de verplichtingen uit de financiële administratie;
- Vaststellen tijdige verwerking verkoopfacturen in de financiële administratie aan de hand van de grootboekkaarten;

- Vaststellen tijdige en volledige afdrachten van omzetbelasting aan de hand van de datering van de omzetbelastingaangiften en de girale afschriften;
- Vaststellen dat de omzet welke betrekking heeft op activiteit bemiddelen, inzichtelijk is in de financiële administratie.

BEOORDELING VAN DE EISEN MET BETREKKING TOT BEMIDDELING

Het doel van deze beoordeling is om vast te stellen dat de kwaliteit van de dienstverlening voldoet aan de gestelde vereisten.

Vaststelling vorm van dienstverlening

Bepaal middels een interview en op basis van de aanwezige bescheiden eerst hoe de bemiddeling verloopt en welke diensten de onderneming aanbiedt. Er kan sprake zijn van verschillende soorten dienstverlening.

Indien de onderneming factureert namens de zelfstandige en hiervoor de gehele administratieve afwikkeling verzorgt waarbij tevens de financiële stromen via de onderneming lopen, stel dan vast dat deze dienstverlening enkel van faciliterende aard is. Het geschiedt uitsluitend voor rekening van de zelfstandige, de vorderingen en schulden komen niet terug op de balans van onderneming.

Vaststelling structuur van bemiddeling

Beoordelen van bemiddelingsovereenkomsten tussen onderneming – zelfstandigen

Hierbij is het van belang dat er wordt vastgesteld dat alleen de toegestane passages aangepast kunnen worden. Leg eventuele afwijkingen vast en beoordeel of deze afwijkingen geen contradicties bevatten met de fiscale relevante passages.

De onderneming dient op grond van de risicoanalyse (bijlage 1) en tabel 3.1, het aantal bemiddelingsovereenkomsten met zelfstandigen te overleggen tijdens de inspectie.

De onderneming dient, indien zij de schriftelijke vastlegging en afhandeling van de overeenkomst van opdracht/aanneming van werk verzorgt tussen zelfstandigen en diens opdrachtgever, het op grond van de risicoanalyse en tabel 3.1, het aantal overeenkomsten te overleggen tijdens de inspectie.

Beoordeel en stel vast dat de zelfstandige gebruik maakt van een door de Belastingdienst beoordeelde (model)overeenkomst. Indien geen gebruik gemaakt wordt van een beoordeelde (model)overeenkomst stel dan vast op welke punten hij afwijkt en/of deze afwijkingen geen contradicties bevatten met de fiscaal relevante passages.

Teneinde de risico's in beeld te brengen met betrekking tot de facturerings- en financiële stromen, en de kwaliteit van de dienstverlening is het van belang om een lijncontrole uit te voeren op basis van de risicoanalyse;

- Stel indien van toepassing vast, aan de hand van de verkoopfacturen, dat de facturatie op naam en voor rekening van de zelfstandige plaats vindt;
- Stel indien van toepassing vast, aan de hand van de debiteurenadministratie, dat het debiteurenbeheer wordt verzorgd op naam van de zelfstandige;
- Stel indien van toepassing vast, aan de hand van de bemiddelingsovereenkomst, dat het uiteindelijke risico van niet-betaling bij de zelfstandige ligt bij onvoldoende resultaat, faillissement. Indien er sprake is van een kredietverzekering dan is dit gedekt;
- Stel indien van toepassing vast, aan de hand van de bankafschriften, dat de zelfstandige de te ontvangen betalingen van diens opdrachtgever volgens de (betalings)termijnen zoals

overeengekomen in de bemiddelingsovereenkomst, overgemaakt wordt aan zelfstandige. Stel hier tevens bij vast dat aan de afgesproken betalingstermijn wordt voldaan.

Vaststelling dossier zelfstandige

Inzake de zelfstandige:

Het is van belang dat de onderneming een gedegen onderzoek doet en een goede vastlegging maakt van de bemiddelde zelfstandige. Het dossier van de zelfstandige omvat minimaal:

- Recent uittreksel uit de Kamer van Koophandel/ btw nummer
- Een geldig identiteitsbewijs¹, waaruit blijkt dat de zelfstandige gerechtigd is tot arbeid in Nederland.

BESLISBOOM (REGULIERE HERCONTROLE)

Na uitvoeren van een controle worden de afwijkingen doorgenomen met de onderneming. Afwijkingen die na constatering bij een vorige screening opnieuw worden geconstateerd verzwaren. Een B-afwijking wordt een A-afwijking.

Een weerwoord van de onderneming binnen 10 werkdagen aangeleverd aan de Inspectie Instelling (hierna te noemen: II), wordt door de II beoordeeld.

Eventueel worden de conclusies van de eindrapportage hierop aangepast. De uitslag op het rapport dat de II aan de NBBU zendt is dus inclusief het oordeel over het weerwoord.

Indien de onderneming een bezwaar heeft over het definitieve rapport, heeft hij alsnog twintig werkdagen na datum rapport om een weerwoord in te dienen bij de NBBU.

Dit weerwoord wordt in behandeling genomen door de NBBU en de onderneming ontvangt hierover een reactie, wel of niet met een positieve uitslag. Voor reguliere en hercontrole dient de onderneming zelf de afspraak te maken met de II van keuze.

Er is sprake van een B-afwijking tenzij er sprake is van een A-afwijking. In de volgende normartikelen, is er sprake van een A-afwijking:

1.1, 1.4, 2.4, 3.2, 3.5, 4.1, 4.2, 4.3, 4.5, 4.6, 4.7, 4.8, 4.9 en 4.10.

Beslisboom Certificering ZPZP-bemiddelaar

Type overtreding	Uitslag	Volgende controle
1 of meer A	Negatief	Binnen 3 maanden
2 of meer B	Negatief	Binnen 3 maanden
1 B	Positief	1 jaar later

---

¹ Een geldig identiteitsbewijs moet worden overlegd door de zzp'er, uitsluitend wanneer dit noodzakelijk is voor de dienst die wordt aangeboden.

BIJLAGE 1

RISICOANALYSE

1.1 Het “Audit Risk Model”

Voor de conformiteitsbeoordeling moet gebruik worden gemaakt van een pakket van risico-inschattingen en steekproeven. Om alle risico's onder één noemer te brengen moet de inspectie-instelling gebruik maken van onderstaand Audit Risk Model.

Afkorting Betekenis

ACR	Accountantscontrolerisico: het risico dat een inspecteur ten onrechte een positief oordeel geeft over de onderneming
IR	Inherent risico: het risico dat een onderneming niet aan de eisen in de norm voldoet
IBR	Interne beheersingsrisico: het risico dat met de interne beheersingsmaatregelen van de onderneming niet worden ondervangen dat er in strijd met de eisen in de norm wordt gehandeld
SR	Steekproefrisico: het statistische risico dat onvolkomenheden niet aan het licht komen tijdens het onderzoek, doordat zij buiten de steekproef vallen.

1.2 Afweging van risico's

In populaties met een laag IR en goede interne beheersingsmaatregelen wordt volstaan met een relatief groot SR, wat een kleine steekproef omvang impliceert. Indien het IR hoog is en de interne beheersingsmaatregelen relatief onbetrouwbaar zijn, zal meer op de steekproefcontrole worden gesteund en moet het ACR klein worden gemaakt door het SR klein te maken, wat een groter steekproefomvang impliceert.

1.3 Kalibreren van het model

Voor de zzp'ers die via de steekproef zijn gekozen, moet een groot aantal aspecten worden gecontroleerd. De controle raakt alle aspecten van de verschillende administraties. Om op basis van een naar verhouding klein aantal zzp'ers toch een voldoende laag ACR te garanderen, is de aanname dat het aantal gecontroleerde aspecten representatief is voor de aspecten van andere zzp'ers. Daardoor worden de controleaspecten als steekproefeenheden beschouwd, in plaats van de afzonderlijke zzp'ers.

Voor zowel het IR als het IBR wordt onderscheid gemaakt tussen drie categorieën: hoog, gemiddeld en laag (afgekort H, G en L) Door de aanname dat $G \times G = H \times L$ kunnen voor het SR vijf categorieën worden onderscheiden: I, II, III, IV, en V. Hoe de waarde van het SR samenhangt met de inschattingen van het IR en IBR wordt duidelijk met behulp van het ARM in tabel 1.1.

Tabel 1.1. ARM ('Audit Risk Model')

IR	IBR	SR
HOOG	Hoog	I
	Gemiddeld	II
	Laag	III
GEMIDDELD	Hoog	II
	Gemiddeld	III
	Laag	IV
LAAG	Hoog	III
	Gemiddeld	IV
	Laag	V

De volgende risico-inschattingen moeten worden gehanteerd:

- Hoog risico = 80 %
- Gemiddeld risico = 49 %
- Laag risico = 30 %

VOORBEELD 1 Een hoog IBR betekent dat ondanks de interne beheersingsmaatregelen een risico van 80% bestaat (of aanwezig is) dat in strijd met de eisen van de norm wordt gehandeld.

VOORBEELD 2 Stel dat een eerste onderzoek wordt uitgevoerd bij een onderneming. Het is niet bekend wat mag worden verwacht en op basis van de karakteristieken wordt besloten om het IR in te schatten op hoog. De onderneming heeft weinig interne beheersingsmaatregelen getroffen, dus ook het IBR is hoog.

Bij een ACR van 5 % levert dit volgens het ARM het volgende SR op:

$$SR = ACR / (IR + IBR) = 5 \% / (80\% \times 80\%) = 8 \%$$

Echter, als meer kan worden gesteund op de interne beheersmaatregelen (IBR gemiddeld) dan geeft dit: $SR = ACR / (IR + IBR) = 5 \% / (80\% \times 49\%) = 2 \%$

Met andere woorden, door meer te steunen op interne beheersing mag een groter SR worden gehanteerd, wat een kleinere benodigde omvang van de steekproef betekent. Andersom betekent een kleiner SR een grotere benodigde omvang van de steekproef.

1.4 Inschatting van het IR en het IBR

Voor de bepaling van de omvang van de steekproef moet een inschatting van het IR en het IBR worden gemaakt. Deze inschatting is gebaseerd op de karakteristieken van de onderneming.

OPMERKING: Een grote onderneming zal eerder een omvangrijker pakket aan interne beheersingsmaatregelen hebben ingericht dan een kleine onderneming, hetgeen tot uitdrukking behoort te komen in de risico-inschatting.

Om de vertaling van karakteristieken in de risico-inschatting te ondersteunen, wordt gebruik gemaakt van de in bijlage 2 weergegeven checklists.

BIJLAGE 2

CHECKLIST TEN BEHOEVE VAN DE RISICOANALYSE

Toelichting bij tabel 2.1

Ter ondersteuning van de vertaling van de karakteristieken in risico-inschatting, als bedoeld in bijlage 1, moet gebruik worden gemaakt van de Tabel 2.1.

Bij aanvang van een inspectie worden alle vragen van de checklist objectief doorlopen. Iedere vraag moet, afhankelijk van het gegeven antwoord, met "ja" of "nee" worden beantwoord. De onderwerpen in de checklist komen gedurende de inspectie aan de orde of worden hierin specifiek betrokken om de getrouwheid van de vooraf gegeven informatie te toetsten.

De gewogen score van IR wordt bepaald door de verhouding in het aantal antwoorden met "ja" en "nee". Dit levert bij een score (weging) op van een hoog, gemiddeld of laag risico. Deze methodiek wordt ook toegepast bij het bepalen van de gewogen score voor het IBR. Beide scores (de totaalscores) resulteren in een definitieve inschaling in een van de vijf categorieën voor het SR volgens 1.3., op basis waarvan de omvang van de populatie in de steekproeven van tabel 3.1 wordt bepaald.

Tabel 2.1 Checklist ZZP administratie en activiteit bemiddeling

Factoren t.a.v. het inherent risico (IR)	JA	NEE
Betreft deze inspectie een nieuwe aanmelding voor certificering volgens het keurmerk NBBU zzp-bemiddeling OF zijn er bij de vorige inspectie afwijkingen of verschillen in de risicoanalyse tussen de aanvang en controle resultaten geconstateerd.		
Is de onderneming niet SNA gecertificeerd?		
Hanteert de onderneming een niet door de Belastingdienst beoordeelde overeenkomst tot bemiddeling?		
Hebben er onderzoeken plaatsgevonden door de Belastingdienst die hebben geleid tot correcties, maatregelen, boetes en dergelijke met betrekking tot de dienstverlening aan de zelfstandige?		
Is de mutatie in de populatie bemiddelde zelfstandigen meer dan 20% op jaarbasis?		
Is er sprake van een betalingsregeling, aanvraag van surseance van betaling en/of aanvraag van faillissement?		
Bemiddelt de ondernemer zzp'ers die geen onderdaan zijn van een lidstaat van de Europese Unie, dan wel de Europese Ruimte dan wel Zwitserland?		
Gewogen score		
Factoren t.a.v. het Interne beheersingsrisico's (IBR)		
Heeft de onderneming schriftelijke instructies of ingevoerde geautomatiseerde processen (bijv. controlelijsten, procedures, werkwijzebeschrijvingen enz.) voor het aanleggen en onderhouden van de ZZP dossiers en is er borging omtrent de transparantie van het dossier naar de opdrachtgever?		
Voert de onderneming zichtbaar controles uit op de juistheid, volledigheid en tijdigheid van de zzp-dossiers?		
Indien de onderneming afwijkt van een door de belastingdienst beoordeelde overeenkomst tot bemiddeling. Heeft de onderneming schriftelijke procedures voor het aanleggen en onderhouden van afgeweken artikelen?		
Heeft de ondernemingen schriftelijke procedures of andere borging omtrent de vaststelling van arbeidsgerechtigheid van de bemiddelde zelfstandige?		
Indien de facturiestroom door de onderneming wordt verzorgd. Zijn er procedures om bij liquiditeitsproblemen de tijdigheid van betalingen aan de bemiddelde zelfstandige te borgen?		
Heeft de onderneming schriftelijke procedures (bijv. checklisten, werkwijzebeschrijvingen, etc.) met betrekking tot de registratie van gedeclareerde werkzaamheden door de zelfstandige t.b.v. de facturatie?		
Voert de onderneming zichtbare controles uit op de juistheid, volledigheid en tijdigheid van de verwerking van de gedeclareerde werkzaamheden?		
Gewogen score		
Totaal score		

BIJLAGE 3

OMVANG STEEKPROEF

3.1 Bepalen omvang steekproef

Volgens het ARM is het ACR gelijk aan:

$$ACR = IR \times IBR \times SR$$

Met andere woorden, het ACR is een resultante van drie onafhankelijke componenten: inschattingen van het IR en IBR en van het risico dat voortkomt uit het uitvoeren van een steekproef. Bij het nastreven van een vast niveau van het ACR, is de formule ook andersom te gebruiken; de omvang van het steekproefrisico wordt dan uit de andere componenten bepaald. Dit geeft:

$$SR = ACR / (IR \times IBR)$$

Het zo bepaalde SR is de basis voor de berekening van de voor het onderzoek benodigde omvang van de steekproef. Het bepalen van de omvang van de steekproef is het doel waarvoor deze methode wordt gehanteerd.

3.2 Steekproefpopulaties

Voor een goede toepassing van het ARM is het noodzakelijk dat de totale populatie die heterogeen is, in de zin dat IR en IBR verschillend zijn, wordt opgedeeld in subpopulaties die homogeen zijn wat betreft IR en IBR. In elke homogene subpopulatie wordt vervolgens aan de hand van inschattingen van de waarde van IR en IBR bepaald hoe groot de omvang van de steekproef moet zijn teneinde het ACR klein genoeg te krijgen.

Daartoe moet dezelfde opdeling als in de norm worden gehanteerd. Met andere woorden, de zzp administratie en de financiële administratie worden gezien als homogene subpopulaties van administratie in de hierboven omschreven zin. Dit maakt het mogelijk om voor de verschillende administraties, verschillende inschattingen van het IR en IBR te hanteren.

3.3 Bepaling van de steekproef

Naast de betrouwbaarheid is de controletolerantie nog een andere vrijheidsgraad binnen de opzet van een steekproef. De controletolerantie is het maximale percentage te tolereren fouten in de populatie.

De controletolerantie is gelijk aan 5 %.

De opzet van de steekproef bestaat volgens de sequentiële steekproefaanpak uit maximaal drie stappen:

- 1) Selecteer een aselechte steekproef met steekproefomvang n_2
- 2) Selecteer uit deze steekproef een aselechte substeekproef met steekproefomvang n_0
- 3) Indien geen fouten worden aangetroffen in de n_0 kan een goedkeurende uitspraak worden gedaan en is geen vervolg nodig.
- 4) Indien één fout wordt aangetroffen in de n_0 wordt een aanvullende steekproef genomen met omvang $n_1 - n_0$ uit de overige $n_2 - n_0$ -verzameling. Indien in de aanvullende steekproef geen fouten worden aangetroffen kan een goedkeurende uitspraak worden gedaan en is geen vervolg nodig. Indien in de aanvullende steekproef meer dan twee fouten worden aangetroffen dan kan een afkeurende uitspraak worden gedaan en is geen vervolg nodig. Indien in de aanvullende steekproef één fout wordt aangetroffen, wordt ook de overige $n_2 - n_0$ -verzameling onderzocht. Indien hierin geen fouten worden aangetroffen, kan een goedkeurende uitspraak worden gedaan. Indien hierin ook fouten worden gevonden, volgt een afkeurende uitspraak.

- 5) Indien twee fouten worden aangetroffen in de n0 worden ook de overige n2-n0-verzameling onderzocht. Indien hierin geen fouten worden aangetroffen kan een goedkeurende uitspraak worden gedaan. Indien hierin ook fouten worden gevonden, volgt een afkeurende uitspraak.
- 6) Indien er meer dan twee fouten worden aangetroffen in de n0, dan heeft dit direct een afkeurende uitspraak tot gevolg.

De goedkeurende uitspraak luidt als volgt: met betrouwbaarheid van 95 % is het percentage foute controleaspecten in de populatie kleiner dan de controletolerantie van 5 %.

Bij de berekening van de omvang van de steekproef wordt uitgegaan van vijf controleaspecten per gekozen ZZP'er in de verschillende administraties. Bij de hierboven genoemde risico-inschattingen levert dit voor de verschillende fouttoleranties de in tabel 3.1 gegeven omvang van de steekproef op.

In onderstaande tabel 3.1 wordt uitgegaan van 5 te controleren onderdelen per dossier:

1. Identificatie van de zelfstandige;
2. Overeenkomsten met zelfstandige en opdrachtgever;
3. Identificatie van de onderneming middels kamer van koophandel en btw nummer;
4. Vergoeding en facturatie van de dienstverlening met inbegrip van het debiteurenrisico;
5. Administratieve verplichtingen omtrent de dienstverlening.

Tabel 3.1. Bepaling van de steekproef

Omvang van de steekproef	SR				
	I	II	III	IV	V
n2 (# controleaspecten)	125	115	95	85	55
n2 (# zzp'ers)	25	23	19	17	11
n1 (# controleaspecten)	95	85	70	60	40
n1 (# zzp'ers)	19	17	14	12	8
n0 (# controleaspecten)	65	55	45	35	25
n0 (# zzp'ers)	13	11	9	7	5

De berekende omvang van de steekproeven gaan uit van een oneindig grote populatie. Er wordt geen rekening gehouden met zogenoemde eindigheidcorrectie. Voordelen van eindigheidcorrectie zijn bij de hierboven aangenomen mogelijke steekproefwaarden van de risico-inschattingen naar verhouding gering, de winst is hooguit enkele steekproefeenheden.

VOORBEELD Voor een steekproef op basis van een SR-categorie-11 wordt een aselechte steekproef uitgevoerd met een omvang van 23 zzp'ers. Hieruit wordt een substeekproef uitgevoerd met een omvang van 11 zzp'ers. Indien in de substeekproef één fout aspect wordt aangetroffen, worden (17-11 =) 6 aanvullende zzp'ers onderzocht. Indien hierin geen fouten worden aangetroffen, kan op basis van deze steekproefresultaten een goedkeurende uitspraak worden gedaan.

BIJLAGE 4

TREKKINGSMETHODIEK

4.1 Trekkingsmethode X – Steekproef uit de financiële administratie

De steekproefpopulatie bestaat uit verkoopfacturen. Er wordt één steekproef geselecteerd uit alle verkoopfacturen die tussen de vorige en de huidige audit in de financiële administratie zijn opgenomen. Dit totaal moet worden bepaald uit de verkoopadministratie die van toepassing is op deze periode.

De selectie vindt plaats vanuit de verkoopadministratie door de vaste intervalmethode. Het interval is gelijk aan het aantal verkoopfacturen dat tijdens de vermelde periode voorkomt in de verkoopadministratie gedeeld door de steekproefomvang. Het startpunt van de selectie wordt bepaald als aselekt getal tussen één en de grootte van het interval. De volgende verkoopfactuur in de selectie is dan dit getal plus de grootte van het interval.

4.2 Trekkingsmethode Y - Steekproef uit de personeelsadministratie

Deze trekkingsmethode blijft van toepassing indien trekkingsmethode X niet toepasbaar blijkt omdat geen zzp'ers op de verkoopfacturen worden vermeld, dan wel er bij de verkoopfacturen geen mandagenregister(s) is (zijn) bijgevoegd.

De steekproefpopulatie bestaat uit ingezette bemiddelde zzp'er. Er wordt één steekproef geselecteerd uit alle zzp'er die tussen de vorige en de huidige inspectie bemiddeld zijn door de onderneming. Dit totaal moet worden bepaald uit de administratie die van toepassing is op deze periode.

De selectie vindt plaats vanuit deze administratie door de vaste intervalmethode. Het interval is gelijk aan het aantal zzp'er dat tijdens de vermelde periode voorkomt in de administratie gedeeld door de steekproefomvang. Het startpunt van de selectie wordt bepaald als aselekt getal tussen één en de grootte van het interval. Het volgende dossier in de selectie is dan dit getal plus de grootte van het interval.